

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת/ת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: תרצה	שם משפחה: פרינץ
------------------	--------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם נעורים: אורבך	בלועזית Aurbach	שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: אורבך
תאריך לידה: 7/10/1918	מין: ז / נ	שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: גרטרוד
ארץ לידה: גרמניה	בלועזית Hamburg	מקום לידה (ישוב, מחוז): המבורג
שם פרטי ושם נעורים של האם: רוזה קאהן		שם פרטי של האב: יוסף
שם נעורים של האישה:		שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):
ארץ המגורים: הולנד	בלועזית Amsterdam	מגורים קבוע לפני המלחמה : אמסטרדם
חבר בארגון או בתנועה:	מקצוע לפני המלחמה:	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: בית ספר תיכון
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): אלסט, פריסלנד		
האם היית בגטאות? אילו ומתי?		
האם היית במחנות? אילו ומתי?		
תאריך השחרור:		מקום השחרור: אמסטרדם
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?
שם האנייה (אם עלה בדרך הים):	שנת עליה: 6.1946	מקומות/מחנות בדרך לארץ: פריס

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

באתי ממשפחה מסודרת. אבי היה מוכר סיטונאי לבתי מרקחת. אמי עזרה בהנהלת חשבונות. היינו שלושה אחים ושלוש אחיות, אחות קטנה ממני בשנתיים, האח הבכור היה גדול ממני ב-12 שנה, אחריו אחות גדולה ממני ב-10 שנים, אחריה עוד אחות הגדולה ממני ב-7 שנים, ואחריה עוד אח. למדתי בבי"ס פרטי 10 שנים ואח"כ למדתי בתיכון. ברגע שהיטלר עלה לשלטון, כל מה שהיה בסדר נהיה לא בסדר...

נא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):

מאז ליל הבדולח ב-1938 הכל הפסיק, אז אני ואחותי עברנו מגרמניה להולנד, שם עוד לא התחילה המלחמה (אלא רק ב-1940). אחותי עבדה כאחות בבי"ח ובבית-הורים ואני עבדתי במשק בית אצל משפחה. כשהמלחמה הגיעה להולנד בהתחלה זה לא היה נורא. רק בשנת 43 ירדתי למחתרת. היה ארגון שעזר לאנשים כמוני, שנתן כתובות שאליהן אפשר ללכת. הביאו אותי למשפחה של גויים מאוחר בלילה. האשה אמרה משהו בסגנון "רציתי ילדה קטנה שאין לה הורים, והבאתם לי מבוגרת!" אבל בסוף היא נתנה לי להישאר. גרתי אצלה והיו מקומות בבית שיכולתי להתחבא בהם למקרה שמישהו נכנס (למשל במחסן למטה). פעם אחת ישבתי במטבח עם ילדים ששאלו אותי בת כמה אני ואמרתי שאני לא מבינה, ואז הם יצאו ואמרו שיש בפנים מישהי שלא מבינה מילה.

אני לא שוכחת איך כשפינו את בית ההורים בו עבדה אחותי למחנה בהולנד, היא אמרה שהיא לא יכולה לתת להם ללכת לבד והצטרפה אליהם למחנה. מאוחר יותר שמעתי שהיא התארסה, והארוס שלה נשלח למחנה אחר. אמא היתה צריכה לצאת מהמחנה והיא אמרה "אני הולכת עם אמא". באושוויץ היא הגיעה וכבר לא ראתה את אמא שלנו יותר. שתיהן ככל הנראה נספו באושוויץ. אח שלי התחבא אצל איכר ופעם אחת אמרו לכל מי שהחביא יהודים שיסגיר אותם אחרת יקחו לו את כל הפרות, אז האיכר הסגיר אותן. הוא לא חזר.

במחנה בטרביץ עבדתי כמטפלת אצל משפחה עם 4 ילדים ונשארתי איתם בקשר עד היום הזה. מאוחר יותר הגיעו גויים שבאו מחלק בעיר שהיה כבר חופשי מנאצים, אז העמדתי פנים שהגעתי איתם. אחרי שכולם הלכו, יצאתי מהמחתרת. מאוחר יותר עברתי אל חברים של ההורים שלי, ואח"כ חזרתי למשפחה אצלה עבדתי לפני המלחמה, באמסטרדם. בתקופה זו היא היתה אלמנה.

אנא ספרי על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עלייה):

אחרי המלחמה אמסטרדם היתה ריקה עד שאנשים חזרו לאט לאט מהמחנות/מחתרות. מבין 4 הילדים של הבוסית שלי (זו ששמרתי לה על הילדים), שניים חזרו מהמחנה ושניים היו במחתרת.

בהולנד יכולתי לעבוד רק עם תעודת עבודה. עבדתי בבית זקנים כחצי שנה מחוץ לאמסטרדם, אבל כל המשפחה שלי (אחי ודודים) היו באמסטרדם ולכן החלטתי לעבוד שם, אצל רופא. טיפלתי בחולים שבאו אליו, וגם בישלתי. את בעלי לעתיד משה הכרתי ב-1945 באמסטרדם.

אחרי המלחמה לא רציתי להישאר בהולנד. אחי רצה שאבוא לאמריקה. עליתי לבד לישראל. אח של אבי אדם מפורסם, הוא עזר לי ודאג ל"רשיון כניסה" כדי לעלות לארץ.

נא ספרי על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

כשעליתי ארצה, הגעתי לירושלים. גרתי בהתחלה אצל דודים שלי (אחים של אמא) שהיו כבר הרבה שנים בארץ. בעלי הגיע כמה חודשים אחריי, בעליה ב' (דרך קפריסין וצרפת) וחודש-חודשיים אחר כך התחתנו.

כל השנים גרנו בירושלים. הוא מצא מהר עבודה בהנהלת חשבונות, עבד כסגן מנהל בחברת מגדל הרבה שנים. אני טיפלתי בנשים אחרי לידה, ולאחר מכן בנשים מבוגרות.

בעלי שירת בצבא וכך גם כל הילדים והנכדים.

יש לנו שלושה ילדים (בן בירושלים, בן במבוא חרון ובת במוצקין), 13 נכדים ו35 נינים.

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

ראיון: סמדר שילה
ירושלים. דצמבר 2009

עריכה: קרן אלמוג